

DZIENNIK URZĘDOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 7 listopada 2017 r.

Poz. 5891

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.593.2017 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 27 października 2017 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r. poz. 1875)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XXXVIII/529/17 Rady Miasta Knurów z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie nazwy ulicy 26 Stycznia w Knurowie – jako sprzecznej z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 744 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”.

Uzasadnienie

Przedmiotową uchwałą Rada Miasta Knurów nadała ulicy położonej w Knurowie, usytuowanej na działkach ewidencyjnych nr 98/3, 110/5, 61/4, 3348/61, 16, 18/1, 15, 11, 8, 1 nazwę "26 Stycznia" (§ 1 uchwały).

W ocenie organu nadzoru, uchwała ta podjęta została istotnym naruszeniem prawa, tj. przepisu art. 1 ust. 1 ustawy.

Zgodnie z treścią art. 1 ust. 1 ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, nadawane przez jednostki samorządu terytorialnego nie mogą upamiętniać osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących komunizm lub inny ustrój totalitarny, ani w inny sposób takiego ustroju propagować. Za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944-1989 (art. 1 ust. 2 ustawy).

Stwierdzenie przez wojewodę nieważności uchwały nadającej nazwę budowli, obiektowi lub urządzeniu użyteczności publicznej, w zakresie w jakim nadaje nazwę niezgodną z art. 1, wymaga opinii Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej tę niezgodność (art. 2 ust. 1 ustawy).

Opinia Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, która stanowi podstawę do wydania przedmiotowego rozstrzygnięcia nadzorczego, została sporządzona dnia 16 października 2017 r., czyli jeszcze przed wejściem w życie ustawy z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1389), która zaczęła obowiązywać od dnia 21 października 2017 r. Zatem zgodnie z brzmieniem art. 2 ust. 3 ustawy, w wersji obowiązującej na dzień wydania opinii przez IPN, *"opinie, o których mowa w ust. 1 i 2, są przedstawiane niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 2 tygodni od dnia doręczenia żądania wojewody. Oczekiwanie na opinie wstrzymuje bieg terminu na stwierdzenie nieważności aktu"*.

Z opinii Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, o której mowa w art. 2 ustawy, przesłanej Wojewodzie Śląskiemu pismem z dnia 16.10.2017 r. Nr BUWKA-940-

117(2)/17 wynika, iż nazwa ulicy nadana ww. uchwałą, jest nazwą, o której mowa w art. 1 ustawy, stąd koniecznym stało się jej wyeliminowanie z obrotu prawnego. W opinii tej IPN wskazał, że: „w ocenie Instytutu Pamięci Narodowej nowa nazwa ulicy jest sprzeczna z art. 1 ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. RP z 2016 r. poz. 744).

Według uzasadnienia uchwały Rady Miasta Knurów nazwa ulicy 26 stycznia upamiętnia nie tylko likwidację okupacji niemieckiej, ale także „odzyskanie wolności” – przez co Rada Miasta rozumie, jak wynika z treści uzasadnienia uchwały – okres komunistycznego zniewolenia. Taka interpretacja daty 26 stycznia 1945 roku koliduje z powszechną wiedzą historyczną, godzi w pamięć ofiar totalitaryzmu komunistycznego i ludzi walczących o wolną Polskę w latach 1945-1990. W związku z powyższym nazwa ulicy w dalszym ciągu wypełnia normę art. 1 przywołanej ustawy.”

Organ nadzoru w pełni podziela i przyjmuje wnioski płynące z ww. opinii Instytutu.

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała organu gminy sprzeczna z prawem jest nieważna. O nieważności uchwały w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia jego doręczenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając na uwadze powyższe oraz treść art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stwierdzenie nieważności ww. uchwały w całości było uzasadnione i konieczne.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

z up. Wojewody Śląskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru Prawnego

Krzysztof Nowak

Otrzymuje:

- Rada Miasta Knurów.